

Ukaz o proglašenju Zakona o akvakulturi

Proglašavam **Zakon o akvakulturi**, koji je donijela Skupština Crne Gore 28. saziva na Petoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2025. godini, dana 26. juna 2025. godine.

Broj: 01-009/25-1253/2

Podgorica, 27. jun 2025. godine

Predsjednik Crne Gore,

Jakov Milatović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 2 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 28. saziva, na Petoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2025. godini, dana 26. juna 2025. godine, donijela je

Zakon o akvakulturi

Zakon je objavljen u "Službenom listu CG", br. 69/2025 od 3.7.2025. godine, a stupio je na snagu 11.7.2025.

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se način i uslovi obavljanja djelatnosti akvakulture, uslovi za stavljanje na tržište proizvoda akvakulture, kao i druga pitanja od značaja za akvakulturu.

Primjena

Član 2

Ovaj zakon ne primjenjuje se na uzgoj ukrasnih vodenih organizama.

Akvakultura

Član 3

Akvakultura je uzgoj ili oplemenjivanje vodenih organizama korišćenjem tehnika, koje su predviđene za povećanje proizvodnje vodenih organizama preko prirodnog kapaciteta okruženja, gdje organizmi ostaju u vlasništvu pravnog lica ili preduzetnika tokom svih faza uzgoja i proizvodnje uključujući i fazu izlova.

Javni interes

Član 4

Obavljanje djelatnosti akvakulture je djelatnost od javnog interesa.

Javni interes ostvaruje se na način da se obezbijedi dugoročna održivost i održivi razvoj akvakulture, kroz mjere:

- poboljšanja konkurentnosti industrije akvakulture i podrške razvoju i inovacijama u akvakulturi;
- smanjenja administrativnog opterećenja i povećanja efikasnosti u skladu sa potrebama učesnika;
- podsticanja privredne aktivnosti;
- diverzifikacije i poboljšanja kvaliteta života u obalnim i kopnenim područjima;
- integrisanja aktivnosti akvakulture u pomorsko, obalno i kopneno prostorno planiranje.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 5

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 6

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **karantin** je proces kojim se vodeni organizmi i svi organizmi koji su sa njima povezani mogu držati u potpunoj izolaciji od životne sredine;
- 2) **karantinski objekat** je objekat u kojem se vodeni organizmi i svi organizmi koji su sa njima povezani mogu držati u potpunoj izolaciji od životne sredine;
- 3) **kopnene vode** su stajaće i tekuće vode na površini zemlje i sve podzemne vode na kopnenoj strani od linije od koje se mjeri širina teritorijalnih voda određene posebnim propisom o vodama;
- 4) **lokalno neprisutna** vrsta je vrsta ili podvrsta vodenog organizma koja zbog biogeografskih razloga nije lokalno prisutna u određenom dijelu područja njene prirodne rasprostranjenosti;
- 5) **neciljana vrsta** je svaka vrsta ili podvrsta vodenog organizma koja bi mogla štetiti vodenoj sredini, a koja se slučajno prenosi zajedno sa vodenim organizmom, koji se unosi ili prenosi, ne uključujući organizme uzročnike bolesti čije je praćenje i suzbijanje uređeno posebnim propisom o veterinarstvu;
- 6) **nerutinsko premještanje** je svako premještanje vodenih organizama koje ne ispunjava kriterijume za rutinsko premještanje;
- 7) **otvoreni objekat akvakulture** znači objekat u kojem se akvakultura sprovodi u vodenom medijumu koji nije odvojen od divljeg vodenog medijuma preprekama koje sprečavaju bekstvo uzgajanih primjeraka ili biološkog materijala koji bi mogli preživjeti i kasnije se razmnožavati;
- 8) **eksperimentalno puštanje** je unošenje ili prenos stranih ili lokalno neprisutnih vrsta u ograničenom obimu kako bi se ocijenile ekološke interakcije sa autohtonim vrstama i staništima, i na taj način ispitale pretpostavke o procjeni rizika;
- 9) **premještanje** je unošenje i/ili prenos vodenog organizma;
- 10) **prenos** je postupak kojim se strane i lokalno neprisutna vrsta premješta unutar područja njene prirodne rasprostranjenosti u svrhu korišćenja u akvakulturi u dijelu tog područja u kojem ranije nije postojala zbog biogeografskih razloga;
- 11) **prioritetna vrsta** je vrsta vodenog organizma koja je ugrožena i za čije očuvanje je odgovorna država, zbog veličine njihove rasprostranjenosti u prirodi, u skladu sa pravilima međunarodnog prava i potvrđenim međunarodnim ugovorima;
- 12) **rutinsko premještanje** je premještanje vodenih organizama iz nekog izvora pri kojem postoji nizak stepen opasnosti od prijenosa neciljanih vrsta i koji zbog karakteristika vodenih organizama i/ili metode akvakulture koja će se koristiti, nema štetnih uticaja na životnu sredinu;
- 13) **strana (alohtona)** vrsta je:
 - a) vrsta ili podvrsta vodenog organizma koja se javlja izvan poznatog područja svoje prirodne rasprostranjenosti i područja mogućeg prirodnog širenja;
 - b) poliploidni organizam i vještački stvorena hibridna vrsta bez obzira na područje njihove prirodne rasprostranjenosti ili mogućnost širenja;
- 14) **stok** je biološki resurs koji se javlja na određenom području upravljanja;
- 15) **unošenje** je postupak kojim se strana i lokalno neprisutna vrsta namjerno premješta u okolinu van područja njene prirodne rasprostranjenosti u svrhu njenog korišćenja u akvakulturi;
- 16) **uzgajališta u akvakulturi** su tehnološke jedinice koje mogu da se sastoje od inkubatora, ribnjaka, objekata za uzgoj i drugih objekata koji se koriste za uzgoj vodenih organizama;
- 17) **vodeni organizmi** su organizmi koji žive u vodi i pripadaju carstvima Animalia, Plantae i Protista, uključujući bilo koji dio, gamete, sjemenke, jaja ili propagule njihovih jedinki koje mogu preživjeti i kasnije se razmnožavati;
- 18) **zatvoreni objekat akvakulture** označava objekat u kojem se akvakultura sprovodi u vodenom medijumu, što uključuje recirkulaciju vode i koji je od divljeg vodenog medijuma odvojen preprekama koje sprečavaju bekstvo uzgajanih jedinki ili biološkog materijala koji bi mogli preživjeti i kasnije se razmnožavati.

II. NADLEŽNI ORGAN I INSTITUCIONALNA PODRŠKA

Nadležni organ

Član 7

Poslove državne uprave u oblasti akvakulturi vrši organ državne uprave nadležan za poslove akvakulture (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Savjetodavno tijelo

Član 8

Radi praćenja stanja i razvoja akvakulture i pružanja stručne pomoći u postupku donošenja odluka i pripremi propisa u

oblasti akvakulture, kao i o drugim pitanjima koja se tiču primjene ovog zakona, osniva se savjetodavno tijelo za akvakulturu (u daljem tekstu: savjetodavno tijelo).

Savjetodavno tijelo osniva se odlukom Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Savjetodavno tijelo ima predsjednika i deset članova koje, na predlog Ministarstva, imenuje Vlada.

Članovi savjetodavnog tijela imenuju se na period od četiri godine.

Članovi savjetodavnog tijela imenuju se iz reda: istaknutih naučnih i stručnih lica iz oblasti akvakulture, privrede i finansija, organa državne uprave, jedinica lokalne samouprave, nevladinih organizacija iz oblasti akvakulture i zaštite životne sredine, organizacija proizvođača iz oblasti akvakulture, u skladu sa aktom o osnivanju savjetodavnog tijela.

Rad savjetodavnog tijela je javan.

Stručne i administrativno-tehničke poslove za potrebe savjetodavnog tijela obavlja Ministarstvo.

Savjetodavno tijelo podnosi Vladi godišnji izvještaj o svom radu.

Kriterijume za imenovanje članova savjetodavnog tijela propisuje Ministarstvo.

Odbor za strane i lokalno neprisutne vrste u akvakulturi

Član 9

Odbor za strane i lokalno neprisutne vrste u akvakulturi (u daljem tekstu: Odbor) kao tijelo koje pruža stručnu pomoć i daje mišljenje u postupcima odobravanja korišćenja stranih i lokalno neprisutnih vrsta u akvakulturi osniva Ministarstvo.

Članovi Odbora imenuju se iz područja akvakulture, zaštite životne sredine i veterinarstva.

Članove iz stava 2 ovog člana imenuje Ministarstvo.

Odbor ima najmanje pet članova koji se imenuju na period od četiri godine.

Kriterijume za izbor članova Odbora propisuje Ministarstvo.

Naučno-istraživački rad u oblasti akvakulture

Član 10

Naučno-istraživački rad u oblasti akvakulture, mogu da obavljaju domaće i strane naučne ustanove, na osnovu odobrenja Ministarstva.

Naučno-istraživački rad iz stava 1 ovog člana, može da se obavlja samo na registrovanim uzgajalištima.

Odobrenje iz stava 1 ovog člana izdaje se na osnovu podnijetog zahtjeva.

Zahtjev iz stava 3 ovog člana sadrži:

- 1) rezime naučno-istraživačkog projekta;
- 2) skicu lokacije sa ukupnom površinom uzgajališta na kojem će se obavljati naučno-istraživački rad;
- 3) vremenski period u kojem će se obavljati naučno istraživanje;
- 4) spisak lica koja će obavljati naučna istraživanja;
- 5) tehničko-tehnološke postupke koji će se vršiti tokom obavljanja istraživanja;
- 6) ugovor sa nosiocem dozvole za obavljanje akvakulture o korišćenju dijela uzgajališta.

U slučaju naučno-istraživačkog rada koji uključuje korišćenje stranih i lokalno neprisutnih vrsta, zahtjev iz stava 3 ovog člana, mora da sadrži i dozvolu za korišćenje stranih i lokalno neprisutnih vrsta.

Riba i drugi vodeni organizmi uzgojeni prilikom obavljanja naučno-istraživačkog rada u oblasti akvakulture ne smiju se stavljati na tržište.

Nosilac odobrenja za obavljanje naučno-istraživačkog rada u oblasti akvakulture dužan je da, u roku od šest mjeseci od završetka istraživanja, dostavi izvještaj Ministarstvu o rezultatima istraživanja sa predlogom mjera za unapređenje oblasti akvakulture.

III. NACIONALNI STRATEŠKI PLAN I TEHNIČKA PODRŠKA

Nacionalni strateški plan razvoja akvakulture

Član 11

Nacionalni strateški plan razvoja akvakulture (u daljem tekstu: Nacionalni plan akvakulture) kao srednjoročni akt strateškog planiranja iz oblasti akvakulture na predlog Ministarstva donosi Vlada.

Nacionalni plan akvakulture izrađuje se u skladu sa propisom kojim se uređuje područje strateškog planiranja i upravljanja razvojem Crne Gore.

Nacionalni plan akvakulture ima sljedeće ciljeve:

- 1) administrativno pojednostavljenje, posebno vezano za procjene i studije uticaja, kao i za dozvole;
- 2) razumnu sigurnost za subjekte u akvakulturi u vezi sa pristupom vodama i prostoru;
- 3) utvrđivanje indikatora za ekonomsku i socijalnu održivost, kao i održivost životne sredine;
- 4) ocjenu mogućih prekograničnih uticaja, posebno na morske biološke resurse i morske ekosisteme na susjedne države;

5) stvaranje bolje povezanosti između nacionalnih istraživačkih programa i saradnje između privrede i naučne zajednice;

6) promovisanje konkurentne prednosti održive, visokokvalitetne hrane;

7) promovisanje praksi u akvakulturi i istraživanja sa ciljem jačanja pozitivnih uticaja na životnu sredinu i riblje resurse, kao i smanjivanje negativnih uticaja, uključujući smanjenje pritiska na riblje stokove koji se koriste za proizvodnju hrane za životinje i povećanje efikasnosti resursa.

Osim ciljeva iz stava 3 ovog člana, Nacionalni plan akvakulture naročito sadrži i sljedeće ciljeve: dugoročne pravce, prioritete, mjere podrške, potrebna finansijska sredstva i rokove za njihovo izvršenje, kao i obaveze preuzete iz međunarodnih sporazuma.

Nacionalni plan akvakulture donosi se na period od najmanje sedam godina sa mogućnošću revizije tokom tog perioda na osnovu naučnog savjeta ili usljed promijenjenih okolnosti.

Tehnička podrška

Član 12

Mjere podrške obuhvataju finansijsku podršku za sprovođenje politike akvakulture.

Uslove i način i dinamiku sprovođenja mjera politike akvakulture utvrđenih Nacionalnim planom akvakulture, do početka fiskalne godine (Agrobudžet), propisuje Vlada.

IV. OBAVLJANJE DJELATNOSTI AKVAKULTURE

Uslovi za obavljanje djelatnosti akvakulture

Član 13

Akvakulturom mogu da se bave samo privredna društva i preduzetnici koji imaju dozvolu za akvakulturu i koji:

- 1) su upisani u Centralni registar privrednih subjekata (u daljem tekstu: CRPS) za obavljanje djelatnosti akvakulture;
- 2) imaju saglasnost na Projekat o tehničko-tehnološkim uslovima akvakulture sa elaboratom o ekonomskoj opravdanosti investicije (u daljem tekstu: Projekat akvakulture); i
- 3) su platili naknadu za dozvolu za akvakulturu.

Lica iz stava 1 ovog člana, mogu da uzgajaju samo vrste vodenih organizama koje su upisane u dozvolu.

Saglasnost na Projekat akvakulture

Član 14

Saglasnost na Projekat akvakulture, izdaje Ministarstvo na osnovu podnijetog zahtjeva.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, dostavlja se:

- 1) Projekat akvakulture;
- 2) vodna akta izdata u skladu sa zakonom kojim su uređene vode;
- 3) skica lokacije sa ukupnom planiranom površinom uzgajališta;
- 4) urbanističko-tehnički uslovi za izgradnju uzgajališta;
- 5) druga dokumentacija od značaja za Projekat akvakulture.

Ako se planira obavljanje akvakulture u zaštićenom prirodnom dobru, pored dokumentacije iz stava 2 ovog člana, uz zahtjev se dostavlja i saglasnost, odnosno mišljenje upravljača prirodnim dobrom na Projekat akvakulture.

Sadržinu Projekta akvakulture propisuje Ministarstvo.

Dozvola za akvakulturu

Član 15

Dozvola za akvakulturu (u daljem tekstu: dozvola) izdaje se na osnovu podnijetog zahtjeva privrednog društva ili preduzetnika, posebno za svako uzgajalište.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, dostavlja se:

- 1) saglasnost Ministarstva na Projekat akvakulture;
- 2) vodna akta izdata u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravljanje vodama;
- 3) dokaz o procjeni uticaja na životnu sredinu za uzgoj ribe i drugih vodenih organizama, izdat u skladu sa zakonom kojim se uređuje procjena uticaja na životnu sredinu;
- 4) dokaz o uplati naknade za dozvolu za akvakulturu.

Ispunjenost uslova iz stava 2 ovog člana, rješenjem utvrđuje Ministarstvo i izdaje dozvolu.

Dozvola se može izdati najduže na period do deset godina.

U slučaju promjene podataka koji su upisani u dozvolu člana nosilac dozvole dužan je podnijeti zahtjev za upis promjene podataka u dozvoli.

Ministarstvo vodi Registar dozvola o akvakulturi u elektronskoj formi u koji se upisuju podaci o izdatoj dozvoli i sve promjene podataka.

Registar iz stava 6 ovog člana objavljuje se na internet stranici Ministarstva.

Postupak podnošenja i sadržinu zahtjeva za izdavanje dozvole sa obrazloženjem, sadržinu zahtjeva za upis promjene u dozvoli, sprovođenje monitoringa na uzgajalištu, sadržinu dozvole kao i sadržinu i način vođenja Registra dozvola u akvakulturi propisuje Ministarstvo.

Naknada za dozvolu

Član 16

Za izdavanje dozvole plaća se naknada.

Sredstva od naknada iz stava 1 ovog člana prihod su budžeta Crne Gore.

Visinu i način plaćanja naknade utvrđuje Vlada.

Ukidanje dozvole

Član 17

Dozvola se ukida:

- 1) na zahtjev nosioca dozvole;
- 2) u slučaju brisanja iz CRPS privrednog društva ili preduzetnika kome je dozvola za akvakulturu izdata;
- 3) ako je nosilac dozvole za akvakulturu prestao da obavlja djelatnost akvakulture;
- 4) ako nosilac dozvole za akvakulturu u roku od dvije godine od dana izdavanja dozvole nije započeo proizvodnju;
- 5) ako nosilac dozvole u periodu od dvije godine uzastopno ne dostavlja podatke iz člana 30 ovog zakona;
- 6) ako nosilac dozvole obavlja djelatnost akvakulture suprotno članu 13 ovog zakona.

Nosilac dozvole kojem je ukinuta dozvola dužan je da u roku od 90 dana od dana ukidanja dozvole, ukloni uzgajanu ribu i druge vodene organizme, kao i opremu ako se uzgajalište nalazi na lokaciji pod zakupom.

Nosilac dozvole kojem je ukinuta dozvola nema pravo na naknadu štete i izmaklu dobit.

Zabranjeno je postavljanje uzgojnih instalacija i opreme za uzgoj bez posjedovanja dozvole za akvakulturu.

Područja za obavljanje djelatnosti akvakulture

Član 18

Područja za obavljanje djelatnosti akvakulture, tehnologiju uzgoja i vrste riba i drugih vodenih organizama, koje se mogu uzgajati u tim područjima utvrđuju se u skladu sa kriterijumima koje propisuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnih za poslove zaštite životne sredine, sigurnosti plovidbe, uređenje prostora i za vode.

Područja iz stava 1 ovog člana, definišu se u prostornim planovima za djelove morskog dobra, kopna i kopnenih voda.

Radi utvrđivanja pogodnosti područja iz stava 1 ovog člana, za obavljanje djelatnosti akvakulture, naučno istraživačka institucija vrši istraživanja područja na zahtjev Ministarstva.

Strane i lokalno neprisutne vrste u akvakulturi

Član 19

Nosiocu dozvole, odobriće se unos stranih ili prenos lokalno neprisutne vrste, koja nije na listi iz člana 26 stav 1 ovog zakona, radi njenog korišćenja u akvakulturi na osnovu dozvole za korišćenje stranih i lokalno neprisutnih vrsta u akvakulturi.

Dozvolu za korišćenje stranih i lokalno neprisutnih vrsta u akvakulturi, na zahtjev nosioca dozvole za akvakulturu, izdaje Ministarstvo, na osnovu mišljenja Odbora.

Odbor daje stručno mišljenje o tome sadrži li zahtjev iz stava 2 ovog člana sve potrebne podatke na osnovu kojih se može ocijeniti i prema tome prihvatiti zahtjev, odnosno izdati dozvola iz stava 1 ovog člana.

Sadržaj zahtjeva iz stava 2 ovog člana i potrebnu dokumentaciju koja se dostavlja uz zahtjev propisuje Ministarstvo.

Odbor daje stručno mišljenje o tome je li premještanje vodenih organizama predloženo u zahtjevu iz stava 2 ovog člana rutinsko ili nerutinsko.

U slučaju rutinskog premještanja vodenih organizama, Ministarstvo izdaje dozvolu iz stav 1 ovog člana.

U slučaju nerutinskog premještanja vodenih organizama, nosilac dozvole je dužan da sprovede karantin ili eksperimentalno puštanje u skladu sa propisima organa uprave za bezbjednost hrane, a na osnovu mišljenja Odbora.

Procjena rizika za životnu sredinu

Član 20

U slučaju nerutinskog premještanja vodenih organizama, mora se sprovesti procjena rizika za životnu sredinu, koju sprovodi tijelo nadležno za strane i invazivne lokalno neprisutne vrste.

Postupak procjene rizika iz stava 1 ovoga člana, koja uključuje procjenu ekološkog i genetskog rizika, propisuje Ministarstvo.

Postupci Odbora

Član 21

Ako Odbor smatra da je rizik koji je povezan sa predloženim premještanjem vodenih organizama veliki ili srednji, u saradnji sa podnosiocem zahtjeva razmotriće zahtjev kako bi utvrdio postoje li postupci ili tehnologije ublažavanja rizika kojima bi se on smanjio na nivo niskog rizika.

Odbor dostavlja Ministarstvu mišljenje, detaljno opisujući nivo rizika i navodeći razloge za eventualne mjere smanjenja rizika.

Ministarstvo može izdati dozvolu u slučaju nerutinskog premještanja jedino ako procjena rizika, uključujući i sve mjere za ublažavanje rizika, pokazuje da postoji nizak nivo rizika za životnu sredinu.

Podnosilac zahtjeva biće obaviješten o odluci o izdavanju ili odbijanju izdavanja dozvole pisanim putem najkasnije u roku šest mjeseci od datuma podnošenja potpunog zahtjeva, ne računajući vrijeme potrebno podnosiocu zahtjeva za dostavljanje dodatnih podataka, ako to od njega zahtijeva Odbor.

Obaveze podnosioca zahtjeva

Član 22

Za svako nerutinsko premještanje i eksperimentalno puštanje podnosilac zahtjeva sastavlja plan djelovanja u nepredvidivim okolnostima, koji odobrava Ministarstvo.

Plan iz stava 1 ovog člana uključuje, između ostalog, uklanjanje unesene vrste iz životne sredine ili smanjenje njene gustoće u slučaju nepredviđenih događaja koji imaju štetne uticaje na životnu sredinu ili autohtone populacije.

Ako nastane događaj iz stava 2 ovog člana, plan djelovanja u nepredvidivim okolnostima sprovodi se bez odlaganja.

Kontrola otvorenih objekata akvakulture u slučaju unosa lokalno neprisutne vrste

Član 23

Nakon puštanja u otvorene objekte akvakulture, lokalno neprisutne vrste moraju da se kontrolišu u periodu od dvije godine ili tokom cijelog generacijskog ciklusa, u zavisnosti od toga koji je period duži, kako bi se ocijenilo jesu li uticaji tačno predviđeni ili postoje dodatni ili drugačiji uticaji, uzimajući u obzir stadijum širenja ili zadržavanja vrste.

Ministarstvo odlučuje o tome hoće li kontrolu da obavlja podnosilac zahtjeva ili drugo tijelo.

Ukidanje ili odbijanje izdavanja dozvole za unos strane i lokalno neprisutne vrste

Član 24

Ministarstvo može u bilo kojem trenutku privremeno ili trajno ukinuti dozvolu ili odbiti izdavanje dozvole, ako dođe do nepredviđenih događaja sa negativnim uticajima na životnu sredinu ili autohtone populacije.

Svako ukidanje dozvole ili odbijanje izdavanja dozvole mora se zasnivati na naučnim podacima, a ako još uvijek ne postoje dovoljni naučni podaci, na načelu predostrožnosti.

Saradnja sa susjednim državama u slučaju premještanja vodenih organizama

Član 25

Ako postoji vjerovatnoća da će mogući ili poznati uticaji na životnu sredinu koji su posljedica predloženog premještanja organizma uticati na susjedne države, Ministarstvo obavještava nadležno tijelo države zajedno sa nacrtom odobrenja, memorandumom sa objašnjenjima i sažetkom procjene rizika za životnu sredinu i rokom od dva mjeseca za dostavu mišljenja u pisanom obliku.

Lista uobičajeno korišćenih stranih i lokalno neprisutnih vrsta

Član 26

Listu uobičajeno korišćenih stranih i lokalno neprisutnih vrsta za koje nije potrebno izdavanje dozvole za korišćenje stranih i lokalno neprisutnih vrsta u akvakulturi utvrđuje Ministarstvo.

Za strane i lokalno neprisutne vrste koje su na listi iz stava 1 ovoga člana, a koje se nisu koristile u akvakulturi na području Crne Gore prije stupanja na snagu ovoga zakona, Odbor daje mišljenje o potrebi sprovođenja procjene rizika, u svrhu mogućeg ograničavanja njihova korišćenja.

Popis zatvorenih objekata akvakulture, Registar dozvola za korišćenje stranih i lokalno neprisutnih vrsta u akvakulturi i Registar unosa i prenosa

Član 27

Ministarstvo u elektronskoj formi vodi i objavljuje na svojoj internet stranici:

- popis zatvorenih objekata akvakulture;
- Registar dozvola za korišćenje stranih i lokalno neprisutnih vrsta u akvakulturi;
- Registar unosa i prenosa vodenih organizama.

Na internet stranici Ministarstva objavljuju se i informacije o pojedinostima iz svih zahtjeva za izdavanje dozvole za unošenje strane i lokalno neprisutne vrste ili prenošenje strane i lokalno neprisutne vrste na propisanom obrascu.

Sadržaj popisa i registara iz stava 1 i obrazac iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

V. PODACI I SARADNJA U AKVAKULTURI

Vođenje evidencije o uzgoju vodenih organizama

Član 28

Nosioци dozvole su dužni da vode evidenciju o uzgoju vodenih organizama.

Sastavni dio evidencije o uzgoju je i evidencija o bježanju vodenih organizama.

Bježanje vodenih organizama u smislu ovog zakona podrazumijeva svaki nekontrolisani izlazak vodenih organizama iz uzgajališta ili bilo kojeg njegovog dijela.

Nosioци dozvole su dužni da evidenciju iz stava 1 ovog člana vode tačno i ažurno i dostavljaju Ministarstvu mjesečno, najkasnije do 15. u mjesecu za prethodni mjesec.

Obrazac, sadržinu i način vođenja i dostavljanja evidencije iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Statistički podaci o akvakulturi

Član 29

Nosioци dozvole dužni su da Ministarstvu u roku od tri mjeseca od završetka referentne kalendarske godine dostave tačne statističke podatke o akvakulturi u elektronskoj formi i na propisan način.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, dio statističkih podataka dostavlja se tokom referentne kalendarske godine.

Obuhvat i način dostavljanja podataka iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Prikupljanje podataka o akvakulturi

Član 30

Ministarstvo donosi Godišnji plan prikupljanja podataka u ribarstvu, uključujući prikupljanje podataka u akvakulturi i objavljuje na svojoj internet stranici.

Za potrebe prikupljanja socio-ekonomskih podataka u akvakulturi u okviru sprovođenja Godišnjeg plana prikupljanja podataka u ribarstvu iz stava 1 ovog člana, nosioци dozvole dužni su Ministarstvu na propisanim obrascima i u propisanom roku dostavljati tačne i potpune knjigovodstvene i druge podatke o finansijskim i poslovnim aktivnostima u akvakulturi.

Oblik, sadržaj, način dostavljanja, kao i rokove dostavljanja obrazaca iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Drugi podaci

Član 31

U svrhu prikupljanja podataka u akvakulturi, osim podataka propisanih ovim zakonom, nosioци dozvole dužni su na zahtjev Ministarstvu dostaviti i druge podatke u skladu sa zakonom.

Plovila u akvakulturi

Član 32

Sva plovila koja se koriste u akvakulturi moraju biti upisana u Registar plovila u akvakulturi kojeg vodi Ministarstvo u elektronskoj formi.

Odobrenje za upis plovila u Registar plovila u akvakulturi na zahtjev nosioca dozvole izdaje Ministarstvo.

Sadržinu zahtjeva, sadržinu odobrenja i sadržinu Registra plovila u akvakulturi propisuje Ministarstvo.

Međunarodna saradnja u akvakulturi

Član 33

Ministarstvo je nadležno za uspostavljanje i sprovođenje međunarodne saradnje u akvakulturi kroz učestvovanje u međunarodnim organizacijama, međunarodnim projektima ili kroz bilateralnu saradnju.

Uspostavljanje i sprovođenje međunarodne saradnje iz stava 1 ovog člana finansira se iz budžeta.

VI. STAVLJANJE NA TRŽIŠTE PROIZVODA AKVAKULTURE

Zajednički tržišni standardi

Član 34

Privredni subjekti u svim fazama lanca snabdijevanja odgovorni za otkup, prodaju, skladištenje ili prevoz serija proizvoda akvakulture moraju dokazati da proizvodi, prema potrebi, ispunjavaju zajedničke tržišne standarde u skladu sa zakonom kojim se uređuje organizovanje tržišta u ribarstvu i akvakulturi.

Serija ili lot

Član 35

Privredni subjekti koji stavljaju na tržište proizvode akvakulture razvrstavaju te proizvode u serije.

Serija proizvoda akvakulture sadrži proizvode akvakulture od samo jedne vrste sa jedne proizvodne jedinice u akvakulturi i koje su na isti način prezentovane.

Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne odnose se na direktnu prodaju do 5 kg dnevno po krajnjem potrošaču koja se prodaju direktno iz proizvodne jedinice u akvakulturi za ličnu potrošnju.

Sljedljivost

Član 36

Proizvodi akvakulture moraju da budu sljedljivi u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije, od faze izlova do faze maloprodaje.

Serije proizvoda akvakulture koje se stavljaju na raspolaganje na tržištu ili će vjerovatno biti stavljene na raspolaganje na tržištu moraju biti označene na odgovarajući način, kako bi se osigurala sljedljivost svake serije.

Podaci o sljedljivosti moraju se dati na raspolaganje inspekciji na osnovu zahtjeva.

Minimalne informacije potrebne za dokaz sljedljivosti, način vođenja njihove evidencije te način označavanja proizvoda akvakulture iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

VII. NADZOR

Nadzor

Član 37

Upravni nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega obavlja Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor

Član 38

Poslove inspekcijskog nadzora u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor vrše inspektori za ribarstvo (u daljem tekstu: inspektori), poljoprivredni inspektori i veterinarski inspektori u dijelu koji se odnosi na praćenje proizvoda akvakulture.

Inspekcija u okviru međunarodnih obaveza

Član 39

Ministarstvo ovlašćuje inspektore koji učestvuju u sprovođenju nadzora i kontrole u dijelu koji se odnosi na akvakulturu u okviru međunarodnih ugovora kojih je Crna Gora potpisnica.

Popis inspektora za kontrolu

Član 40

Ministarstvo vodi i ažurira popis inspektora za kontrolu akvakulture odgovornih za obavljanje inspekcijskih pregleda.

Obavljanje inspekcijskih pregleda

Član 41

Inspektori obavljaju inspekcijske preglede na nediskriminirajući način na uzgajalištima, uz obalu, u lukama i na iskrcajnim mjestima, tokom prevoza, u objektima za preradu i duž cijelog lanca snabdijevanja proizvodima akvakulture.

Inspektori provjeravaju usklađenost sa ovim zakonom, a posebno provjeravaju zakonitost proizvoda akvakulture koji se zadržavaju na uzgajalištu, plovilu, koji se skladište, prevoze, prekrcavaju, premještaju, iskrcajavaju, prerađuju ili stavljaju na tržište, kao i tačnost pratećih dokumenata.

Inspektori mogu pregledati sve relevantne prostore, palube na plovilima, izlovljene proizvode akvakulture, opremu, skladišne prostore i ambalaže u kojima se nalaze proizvodi akvakulture, kao i sve relevantne dokumente za koje smatraju da ih je potrebno pregledati kako bi se provjerila usklađenost sa zakonom.

U sprovođenju inspekcijskog nadzora inspektori su ovlašćeni fotografisati ili snimati lica, prostore, ribolovne alate i sve ostale prostore i sredstva koja su predmet inspekcijskog nadzora, u skladu sa zakonom.

Pod poslovnim prostorijama, u smislu ovog zakona, podrazumijevaju se uzgojne instalacije, plovila u akvakulturi i stambene prostorije prijavljene kao poslovni prostor i druge prostorije, prevozna sredstva i slično, u kojima nadzirano pravno lice obavlja poslovnu djelatnost.

Inspektor i ovlašćene osobe su ovlašćeni u postupku nadzora zatražiti i pregledati isprave na osnovu kojih se može utvrditi identitet lica (lična karta, pasoš i sl.), a lica koja podliježu nadzoru i lica zatečena na mjestu nadzora dužna su na zahtjev inspektora dati takvu ispravu na uvid.

U skladu sa zakonom kojim se uređuje upravni postupak inspektori mogu ispitivati lica za koja se smatra da imaju informacije o pitanjima koja su predmet inspekcijskog pregleda.

Inspektori obavljaju inspekcijske preglede na način kojim u najvećoj mogućoj mjeri sprječavaju svako smanjenje kvaliteta proizvoda akvakulture, smetnje u obavljanju uzgoja, prevoza, skladištenja, prerade i stavljanja na tržište.

Inspektori obavljaju inspekcijske nadzore bez prethodne najave.

Izuzetno od stava 9 ovog člana, o početku obavljanja inspekcijskog nadzora inspektor može obavijestiti nadzirani subjekat ako smatra da se time neće umanjiti efikasnost inspekcijskog nadzora.

O obavljenom nadzoru sastavlja se zapisnik.

Sadržinu i izgled obrasca zapisnika propisuje Ministarstvo.

Evidencija o obavljenim nadzorima i poduzetim mjerama

Član 42

O obavljenim inspekcijskim nadzorima i preduzetim mjerama inspektori vode evidenciju u elektronskom obliku.

Sadržinu, oblik i način vođenja evidencije inspekcijskih nadzora i preduzetih mjera propisuje Ministarstvo.

Prava i obaveze inspektora

Član 43

U slučaju sumnje na prekršaj na osnovu ovog zakona, inspektori su ovlašćeni da:

- 1) narede zabranu obavljanja djelatnosti;
- 2) narede otklanjanje utvrđenih nedostataka i odrede primjereni rok za njihovo otklanjanje;
- 3) zabrane stavljanje na tržište ili narede povlačenje sa tržišta proizvoda akvakulture;
- 4) odrede mjeru opreza privremene obustave djelatnosti u skladu sa zakonom kojim se propisuju prekršaji;
- 5) utvrde da li privredno društvo ili preduzetnik djelimično ili u potpunosti ispunjava uslove propisane ovim zakonom;
- 6) podnesu nadležnom tijelu prijavu zbog kaznenog djela;
- 7) izdaju prekršajni nalog;
- 8) naplate novčanu kaznu na mjestu učinjenog prekršaja.

Postupak sa oduzetim predmetima u prekršajnom postupku/plombiranje

Član 44

Inspektori mogu privremeno oduzeti proizvode akvakulture, i opremu, kao i druge predmete kojima je učinjen prekršaj u skladu sa odredbama kojima se uređuje postupak oduzimanja.

Inspektori mogu staviti plombu na alate, opremu, prevozna sredstvo i/ili skladišni prostor sa ciljem naknadne kontrole u određenoj objektu.

Svaka plomba je označena serijskim brojem.

Postupak plombiranja i postupak sa privremeno oduzetim proizvodima akvakulture, alatima i opremom, drugim predmetima kojima je učinjen prekršaj, kao i obrazac potvrde o oduzetim predmetima propisuje Ministarstvo.

Obaveze subjekata

Član 45

Subjekt nadzora dužan je da:

- 1) pomaže i saraduje sa inspektorom u obavljanju njegovih dužnosti u vezi sa inspekcijskim pregledom;
- 2) olakša siguran pristup uzgajalištu, plovilu, kao i njegovim skladištima, prevoznim sredstvima ili skladišnim prostorijama u kojima se proizvodi akvakulture skladište, prerađuju ili stavljaju na tržište;
- 3) garantuju sigurnost službenim licima;
- 4) ne zastrašuju i ne sprječavaju niti ometaju inspektore u obavljanju službenih dužnosti.

Službena legitimacija inspekcije

Član 46

Inspektori službenom legitimacijom dokazuju službeno svojstvo, identitet i ovlašćenja.

Plan rada inspekcija u akvakulturi

Član 47

Godišnji plan inspekcijskih nadzora u akvakulturi kao dio Godišnjeg plana inspekcijskih nadzora u ribarstvu donosi Ministarstvo.

Godišnji plan iz stava 1 ovog člana sadrži aktivnosti svih inspekcija.

Godišnji plan iz stava 1 ovog člana zasniva se na procjeni rizika i ažurira se jednom godišnje, ako je to potrebno, posebno uzimajući u obzir novodonešene mjere čuvanja i kontrole i sve dodatne podatke.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Član 48

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 eura do 20.000,00 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) obavlja djelatnost akvakulture bez dozvole (član 13 stav 1);
- 2) uzgaja u akvakulturi vrste vodenih organizama koje nisu upisane u dozvolu (član 13 stav 2);
- 3) koristi u akvakulturi strane i lokalno neprisutne vrste koje nisu na listi iz člana 26 stav 1 ovog zakona bez dozvole (član 19 stav 1);
- 4) ne dostavi Ministarstvu u roku od tri mjeseca od završetka referentne kalendarske godine tačne statističke podatke o akvakulturi i/ili dio statističkih podataka koji se dostavljaju tokom referentne kalendarske godine, u elektronskoj formi i na propisan način (član 29 stav 1 i 2);
- 5) ne dostavi Ministarstvu na propisanim obrascima i u propisanom roku tačne i potpune knjigovodstvene i druge podatke o finansijskim i poslovnim aktivnostima u akvakulturi (član 30 stav 2);
- 6) ne dostavi na zahtjev Ministarstva i druge podatke u skladu sa zakonom (član 31 stav 1);
- 7) koristi plovilo u akvakulturi koje nije upisano u Registar plovila u akvakulturi koje vodi Ministarstvo u elektronskoj formi (član 32 stav 1).

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 2.000,00 eura kazniće se za prekršaj iz stava 1 ovog člana i odgovorno lice u privrednom društvu.

Novčanom kaznom u iznosu od 800,00 do 3.000,00 eura eura kazniće se za prekršaj iz stava 1 ovog člana preduzetnik.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 2.000,00 eura kazniće se za prekršaj iz stava 1 ovog člana fizičko lice.

Član 49

Novčanom kaznom u iznosu 400,00 do 2.000,00 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) proizvodi akvakulture nisu sljedljivi u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije, od faze izlova do faze maloprodaje (član 36 stav 1);
- 2) za sve serije proizvoda akvakulture koje se stavljaju na raspolaganje na tržištu ili će vjerovatno biti stavljene na raspolaganje na tržištu nisu označene na odgovarajući način, kako bi se osigurala sljedljivost svake serije (član 36 stav 2).

Novčanom kaznom u iznosu od 75,00 do 2000,00 eura kazniće se za prekršaj iz stava 1 ovog člana i odgovorno lice u pravnom licu.

Novčanom kaznom u iznosu od 150,00 do 2000,00 eura kazniće se za prekršaj iz stava 1 ovog člana preduzetnik.

Novčanom kaznom u iznosu od 75,00 do 400,00 eura kazniće se za prekršaj iz stava 1 ovog člana fizičko lice.

IX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 50

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja podzakonskih akata na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primjenjivaće se podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o morskom ribarstvu i marikulturi ("Službeni list CG", br. 56/09, 47/15) i Zakona o slatkovodnom ribarstvu i akvakulturi ("Službeni list CG", broj 17/18), ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Rok za donošenje Nacionalnog plana akvakulture

Član 51

Nacionalni plan akvakulture donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja

Član 52

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe čl. 67 do 88 Zakona o morskom ribarstvu i marikulturi ("Službeni list CG", br. 56/09 i 47/15) i čl. 53 do 63 Zakona o slatkovodnom ribarstvu i akvakulturi ("Službeni list CG", broj 17/18).

Stupanje na snagu

Član 53

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 13/25-3/4

EPA 568 XXVIII

Podgorica, 26. jun 2025. godine

Skupština Crne Gore 28. saziva

Predsjednik,
Andrija Mandić, s.r.